

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313300 Estudis Territorials i de la Població	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Amando Blanes Llorens

Correu electrònic: Amand.Blanes@uab.cat

Equip docent

Albert Esteve Palos

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

Aquesta assignatura és obligatòria per als estudiants de la especialitat de Demografia.

L'objectiu és proporcionar els fonaments metodològics i teòrics bàsics de l'anàlisi demogràfica, com ara la construcció d'indicadors i la seva interpretació, i les eines per a l'estudi dels diferents fenòmens demogràfics. Part del curs es dedica a les projeccions de població abordant la formulació de les hipòtesis, els sistemes de projecció i la interpretació dels resultats. L'orientació de l'assignatura té un fort component pràctic, d'aplicació de les metodologies i de resolució d'exercicis emprant dades actuals del nostre entorn.

Com a objectius específics:

- Donar una visió general sobre les fonts sociodemogràfiques.
- Oferir un conjunt d'eines bàsiques de la demografia.
- Abordar l'anàlisi dels principals fenòmens demogràfics.
- Aplicar les metodologies per analitzar el context demogràfic d'un territori.
- Realitzar projeccions de població d'un àrea.

Els anteriors objectius estan orientats a que els estudiants assoleixin una sèrie de competències que els permetin realitzar un informe sintètic sobre la dinàmica demogràfica d'una àrea i sobre les característiques sociodemogràfiques dels seus habitants.

Competències

- Analitzar i interpretar la interrelació entre les dinàmiques demogràfiques i transformacions territorials històriques i recents.

- Aplicar críticament els conceptes i plantejaments teòrics més avançats a l'estudi de l'ordenació del territori i la població.
- Aplicar les diferents metodologies d'anàlisi geogràfica i demogràfica a diferents escales territorials i grandàries de població.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la interrelació entre els canvis socials i les dinàmiques demogràfiques.
2. Conèixer i utilitzar críticament els conceptes i plantejaments teòrics que aborden l'estudi del territori i la població.
3. Emprar les fonts d'informació demogràfica d'acord amb els objectius de la recerca.
4. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc
5. Reconèixer els sistemes de reproducció demogràfica de les societats humanes.
6. Utilitzar els sistemes d'estandardització en demografia.

Continguts

Bloc I: Elements transversals de l'anàlisi demogràfica

1. Les fonts demogràfiques

- 1.1. Les fonts demogràfiques: fonts clàssiques i enquestes.
- 1.2. La problemàtica de les xifres de població.

2. Elements de l'anàlisi demogràfica

- 2.1. La representació del temps en demografia: el Diagrama de Lexis.
- 2.2. Les òptiques d'anàlisi i la reconstrucció d'observacions longitudinals.
- 2.3. Construcció de taxes, probabilitats i proporcions.
- 2.4. Introducció a les tècniques d'estandardització.

3. El creixement i l'estructura demogràfica

- 3.1. Els indicadors de creixement i l'equació compensadora.
- 3.2. L'estructura per edats i altres característiques sociodemogràfiques.
- 3.3. La relació entre els fenòmens i l'estructura demogràfica.

Bloc II: Anàlisi dels fenòmens demogràfics

4. La mortalitat.

- 4.1. La mesura de la mortalitat: la taula de mortalitat.
- 4.2. Anàlisi de la mortalitat per edat i causa de mort.
- 4.3. Indicadors sintètics de mortalitat i salut.

5. Immigració i població estrangera

5.1. La medició del fenomen: fluxos vs contingents.

5.2. Les característiques de la població estrangera.

6. Anàlisi espacial

6.1. Anàlisi espacial exploratori.

6.2. Indicadors autocorrelació espacial.

Bloc III: Les projeccions demogràfiques

7. Les projeccions de població.

7.1. El mètode dels components.

7.2. Metodologies i hipòtesis de projecció dels fenòmens demogràfics.

7.3. Els models de projecció

7.4. Els sistemes de projecció multiregional

7.5. Introducció a les projeccions derivades

Metodologia

El curs s'estructura a partir d'activitats dirigides i autònomes amb les quals l'alumne aprendrà a desenvolupar-se en els continguts de l'assignatura amb el suport del professor a diferents nivells.

- Activitats dirigides: classes teòriques i pràctiques presencials.
- Activitats supervisades: seguiment de les pràctiques i dels treballs.
- Activitats autònomes: estudi dels continguts teòrics i de les lectures complementàries, finalització de les pràctiques i del treball de curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials	56	2,24	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Realització d'exercicis i pràctiques	20	0,8	1, 2, 3, 6
Tutories pràctiques	9	0,36	1, 2, 3, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6
Finalització pràctiques	30	1,2	1, 2, 3, 6
Realització del treball de curs	50	2	4, 5

Avaluació

L'avaluació del curs es compon de:

- Assistència i participació activa en les sessions presencials: 20%.
- Exercicis i pràctiques: 40%.
- Treball de curs: 40%.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis pràctics	40	10	0,4	2, 4, 6
Treball de curs	40	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5

Bibliografia

Manuais de referència d'anàlisi demogràfica

HENRY, L. (1976) Demografía. Labor. Barcelona.

LIVI BACCI, M. (1993) Introducción a la demografía. Ariel. Barcelona.

LEGUINA, J. (1981, 3ª edició). Fundamentos de demografía. Siglo XXI. Madrid.

PRESSAT, R. (1983) El análisis demográfico. Fondo de Cultura Económica. Madrid.

PRESTON, S et alt (2001), Demography: measuring and modeling population processes, Blackwell Publishers.

SHRYOCK, H. S.; SIEGEL, J. S. (1976) The methods and materials of demography. Orlando (Florida): Academic Press.

TAPINOS, G. (1990) Elementos de demografía. Espasa Calpe. Madrid.

VINUESA, J. i altres. (1994) Demografía: análisis y proyecciones. Ed. Síntesis. Madrid.

VINUESA, J. ; PUGA, M. D. (2007) Técnicas y ejercicios de demografía. Madrid: Instituto Nacional de Estadística.

Llibres sobre evolució i situació demogràfica

FERNÁNDEZ CORDÓN, J.A. i LEAL, J. (Coordinador) (2006), Análisis territorial de la demografía española, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell.

INE (2004), Tendencias demográficas en España durante el Siglo XX, Instituto Nacional de Estadística, Madrid.

LEAL, J. (Coordinador) (2004), Informe sobre la situación demográfica en España, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell.

LIVI BACCI, M. 1993. Historia mínima de la población mundial. Ariel. Barcelona.

PUYOL, R. (1988), La población española, Madrid, Síntesis.

PUYOL, R. (ed.) 1997. Dinámica de la población en España. Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX. Editorial Síntesis. Madrid.

VALLIN; J. 1995. La población mundial. Alianza Editorial. Madrid.

Webs de productors d'estadístiques demogràfiques i centres d'investigació

[Berkeley Population Center](#)

[Centre d'Estudis Demogràfics](#)

[EUROSTAT](#)

[Institut d'Estadística de Catalunya](#)

[Institut National d'Études Démographiques](#)

[Instituto Nacional de Estadística](#)

[Max Planck Institute for Demographic Research](#)

[Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute](#)

[Population Council](#)

[United Nations Population Division](#)

[Vienna Institute of Demography](#)